بەکـــورتی6: هیـــچ…. هیچبـــوون
پاشماوەی نەبوونە.. ئازاد حەمە

دۆشـــدامان ل□ بەردەم هیچییـــدا چارەســەر نییە. ل□ بەرئەوە لێــرەدا چەپک□ بیرکرد نەو□ یەکی فەلسەفیی سەبارەت بە هیچNothingدەخەینەڕوو، ئەگەرچـــی زۆربەمـــان دەزانییـــن ڕوانگە گۆڕیـــن تـــایبەت بە هیچییNothingnessئاســـان نییە. ئەوەش لامـــان پرســـیارە،کە بۆ لە خەمڵانـــدنی هیچییـــا کەمتوانـــایین؟ئەمە یەکێکە لەو پرســـانەی ناخرێتەڕوو. لەو بارەوە دەپرسیین:بوونی هیچ راستە؟هیچ تەنها ئەوەیە،کە لە مێشکی ئێمەدا ئامادەیە؟مەگەر هیچ شتێکی هێمایی نییە و تەنهـــا بـــابەتێکی زمـــانەوانی نییە؟ئێمەی مـــرۆڤ توانـــای بیـنینی،درکپێکردنی،هیچمان هەیە؟باشە هیچ سەرەتای شتەکانە یان ناپایانە؟واتە شت لە هیچەوە دەخو□ڤ□ت؟ئەگەر هیچشتێک لە هیچەوە نایەت(کە بەلاتینی دەبێت بەمە: ex nihilo nihil fit)کەواتە هیچ بـــوونی نییە؟بـــوون نەبێـــت نەبـــوونیش نییە؟ئەی یەزدان لەکـــوێی هاوکێشەکانە؟گریمان یەزدان جیهانی لە هیچیی رەهاوە دروستکردووە، ئەی بوون(گەردوون) پێشهاتنی یەزدان چ فۆرمێکی هەبووە؟ئەدی ترس لە هیچیی بوونی هەیە؟خودی ترسەکە هیچ نییە؟یاخود ئەم جۆرە ترسە وایە و بەهاشی هەیە؟

بمانەوێ و نەمانەوێت،لێرە یان لەوێ هیچ یەخەمان دەگرێت و کەوتنە تەڵەی هیچیشەوە گومانمـــان لە هیـــچ نـــاڕەوێنێتەوە.وێڕایئەوە،هیچ تایبەتمەندیی خۆی هەیە، ئەم تایبەتمەندییەش بەزۆری لەناو زانستە سروشتیەکاندا دەردەکەوێت، ب□ تایبەت بیرکاری. ل□ بەرئەوە، سەرەتا دەپرسین هیچ چییە؟ هیچ بەمانای نەبوون دێت. شتێک، کە هێشتا نییە. نەبـــوونی شتێـــک واتە هیـــچ. ئەو شتەی،کە نییە، واتە هیچە. کەی شت هەبوو هیچ نامێنێت،کە شتیش نەبوو بۆشایی(بەتاڵیی) Vacuumهەیە.کە شت هەبوو بوون هەیە، واتە بۆشایی پڕد□ بێتەوە.

هیچیی چییە؟ نەبوونی بوونە، وەکیتر بەمانای وەستانی ژیانیش دێت.کەواتە، کە هیچ هەبوو ژیان بوونی نییە و خودی بوونیش بوونی نییە. ئەمـــانە گەواهـــی ئەوە دەدەن، هیـــچ بە مانـــای بۆشـــایی دێـــت. سەرەتای هیچ هەر خودی هیچە، یان دژە هیچ هیچیی دروستکردووە. ڕەنگە هەنـــدێکمان بڵێیـــن: بێ هیـــچ ژیـــان ئەســـتەمە. بەخۆی بـــوون و نەبوونی هیچ پەیوەندی بە خودی بوونەوە هەیە. سەرنجخستنەسەر بوونی هیچییش سەرنجخستنەسەر ئەو بۆشایەیە تیایدەژین. واتە،دەرککردن بە هیچیی دەرککردنە بەو ڕاستییەی بوونی ڕاگرتووین. بەواتایەکیتر،

هیچ واتە نییە. کە نەبوو،کە نییە، واتە هیچ ئامادە نییە. باشە دەکرێت کەسێک بەخۆی بڵێت: من هیچم. نا.. تەنیا لەو حاڵەتەدا نەبێت، کە ئەو خۆی وەک نا و بەتاڵاییەک، دەبینێت. لەبەرئەوەی خودێک، جەستەیەک، بوونی هەیە بۆیە ئەویش هەیە.

باشە هیچ چ جۆرە چەمکێکە؟ هیچ چەمکێکە لە وێنەی نەبوون. هیچ لە قۆناغی نەبووندایە، نەگەیشتووەتە قۆناغی هەبوون. ئەمە ئەوە دەگەیێنێت، کە هیچ نکۆڵیکردنە لە بوونی شتێک. ئەم نکۆڵیکردنە بەوەش دێت، کە بەها بوونی نییە، شوێن بوونی نییە. گشت ئەوەی گوترا دەمانبات بەرەو ئەمە: هیچبوون. واتە هیچ بوونی نییە.

سەرباری ئەوە، هیچ بنەمای نکۆڵیکردنی بوونە و پرسیاریشە لەسەر دۆزی ڕەهابوون. لەبەرئەوەی هیچ هەر هیچ نییە و ئەم هیچە بەهای هەیە، بۆیە هیچ بابەتێکی کرۆکییە. لەم ڕوانگەیەوە دەتوانیین بڵێین، کە هیچ ئەو هیچە نییە عەوام قسەی لێدەکات.

گەر هیچ نییە بێت و ئەوەش سەرچاوەی گەردوون بێت، کەواتە نییە یان هیچ ڕەچەڵەکی گەردوونە. باشە کێ پێیوایە هیچ، واتە نەبوون، سەرەتا و دەستپێکی گەردوونە! گەر وایە پێویستمان بە فیزیایە ئەمە یەکلاکا تەوە. باشە، گفتوگۆکردنی هیچ دەچێتە خانەی گفتوگۆیەکی فەلسەفییەوە یان فیزیاییەوە؟ گەر باسی هیچ بمانبات بەرەو بۆشایی، بەتاڵیی، کەواتە ئەوەی هیچێک لە فەزادایە بابەتێکی فیزیاییە.

فیزیا بۆی هەیە بۆشایی رەها لە هیچیی رەها جیاکاتەوە. لە فیزیادا،کە دەگوترێت هیچ لە بۆشاییدایە، لەمحاڵەتەدا هیچ تێگەیشتنی تری لەبارەوە هەیە. زانایان پێیان وایە،"بۆشایی بریتییە لە فەزایەک کە ماد□ و هەوای تێدا نییە". بەڵام شتێکی تر لەوبارەوە لەئارادایە، کە هێشتا هەندێک تەنۆلکەی ماد□ لە بۆشاییدا هەن،کە زۆر زۆر کەمترن لەو هەوایەی مر□ق ب□کاريدەبات.

هیچ نییەیە یان بوونی نییەیە پێویستی بە بەڵگەیە. واتە جەغتکردن لە بوونی شتێك پێویستی بە بەڵگە و بە سەلماندن□، بەڵام ئەوەی پێیوایە هیچ شتێکە بوونی هەیە پێویستی بەو جەغتەنییە،کە دەڵێین ئاو لەسەر مانگ هەیە لەمحاڵەتەدا دەبێت بوونی ئاوەکە بسەڵمێنین.

جیهان لە هیچەوە دێت یان لە شتەوە؟واتە جیهان پێشتر هەبووە؟ دێکارت پێیوایە ئەوە هەیە، کە دەتوانین بیسەلمێنین. بۆ هایدیگەر بەمجۆرەیە: چاکتر نییە جیهان لە نەبێتەوە دەستپێکات وەک لەوەی لە شتەوە؟ گەر وابێت جیهان لە هیچەوە دەستپێدەکات، واتە باوەرمان بە بۆشایی ،جیهانی بۆشایی ،هەیە. کاتێک بڵێین بوون لە شتەوەیە پێویستە بیسەلمێنین،ئەگەر وانەڵێین ئەوا سەلمانن پێویستناکات. کە وتمان پرتەقاڵ لە مەریخ هەیە دەبێت بیسەلمێنین، کە سەلمانمان واتە ئاو هەیە و ژینگەی تایبەت بە پرتەقاڵیش هەیە.

دوا قسەمان لەسەر هیچ بەوە کۆتایپێدێنینن، کە تێنەگەیشتن لە هیچ گورزێکی سامناکە لە بەهای هیچیی. ئەگەر هیچشتێک لە هیچەوە نایەت کەواتـە هیچ بوونی نییە. بۆنموونە گەندەڵی هەیە، چونکە سیاسەت هەیە. گەندەڵی لەخۆڕا نییە، سیاسەت نەبایە گەندەڵی نەدەبوو. بەڵام لەسەر بنەمای قسەیەکی فەلسەفیی لایبنێتز د□□□ن: هیچشتێک لەخۆڕا بوونی نییە،دەبێت هۆیەک بۆ بوونی شتەکە هەبێت.

ئازاد حەمە

پرۆفیسۆر لە فەلسەفە لە زانکۆی سلێمانی

لە لێواری پێکهێنانی حکومەتی هەرێمدا.. عوسمانی حاجی مارف

لەماوەی پێنج مانگی ڕابردوودا، هەرێمی کوردستان شاهیدی ڕاشکاوانەی بنبەستی ڕاوێژ و دانوسان و کۆبونەوەکانی نێوان زۆنی زەردو زۆنی سەوز بووە، کە لەدوای هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی ٢٠ی تشرینی یەکەمی ٢٠٢٤ وە بەڕێوەچوو، پاش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکان، تائێستا گفتوگۆکان نەیانتوانیوە ئەنجامی پێکهێنانی حکومەتێکی نوێ بەیان بکات، بەڵام لەم ڕۆژانەدا وەها ڕادەگەیەنن، خەریکی لێکنزیکبونەوەیەکی سیاسی نێوان هەردوو بارزانی و تاڵەبانین.!

لەدواین کۆبونەوەیاندا لەنێوان هەردوولادا وەها نیشان ئەدەن کە کەشوهەواکە ئەرێنیی□، مەسرور بارزانی دوپاتی ئەوەی کردەوە کە دیدارەکەی لەگەڵ تاڵەبانی "زۆر ئەرێنی و باش بووە". لە بەیاننامەیەکی ڕۆژنامەوانی هاوبەشدا دوای کۆبونەوەکەیان لە هاوینەهەواری سەلاحەدین ئەوەی ڕونکردەوە، کە تیشکیان خستۆتە سەر لێکنزیکبونەوە و لێکۆڵینەوە لە پرسە گرنگەکان. لەهەمانکاتدا باف□ تاڵەبانی کۆبونەوەکەی بە "زۆر باش" وەسف کرد و ئاماژەی بەوەدا کە لێکتێگەیشتن لەسەر هەندێک بابهتی ستراتیژی کە "خزمەت بە بەرژەوەندیەکانی خەڵک" دەکەن کراوە...!"، هەروەها باف□ د□□□ت "بڕوام وایە گفتوگۆکانمان بەردەوام د□ب□ن، بەوپێیەی ئامانجی هاوبەشمان ئەوەیە کە بەزووترین کات حکومەت پێکبهێنین بۆ خزمەتی گەلەکەمان".!

لەماوەی دوو مانگی ڕابردوودا هەردوولا چەند خولێکی دانوستانیان ئەنجامداوە، گوایە گەیشتونەتە ئەو ئەنجامەی کە بە پێکهێنانی لیژنەیەکی هاوبەش بە ئامانجی داڕشتنی ڕەشنوسی ڕێکەوتن لەسەر بەرنامەی حکومەتی داهاتوو میکانیزمێک بۆ دابەشکردنی پۆستە باڵاکان لە ناو حکومەتی هەرێمدا بە ئەنجامێکی عەمەلی گەیشتون، بەڵام ئەوەی شایانی باسە هیچ جۆرە خاڵێکی ڕۆشن بەرچاوناکەوێت و مانایەکی واقعی بە چۆنیەتی ڕێکەوتنیان نادەن بەدەستەوە، کە ئایا ئەو حکومەتەی دەڵێن بڕیارە خزمەت بە خەڵک دەکات، نمونەو وێنەکانی لەگەڵ ئەو حکومەتانەی کە لەماوەی سی ساڵ زیاتردا هیچی بۆ خەڵک نەکردووە، جیاوزای چیە و چیتر دەکات؟ لەگەڵ ئەوەشدا ڕێکەوتنەکەیان هیچ ئەنجامێکی وەهایان نیشان نەداوە کە بتوانن بە کاروباری خۆشیان پڕۆسەی پێکهێنانی حکومەت خێراتر بکەن.
ئەوەی شاراوە نیە کێشەو ململانێیان لەسەر پێکهێنانی حکومەت، ئەوەندە پەیوەندی بەخەڵکەوە هەیە، کە فشاری خەڵک لەبەرامبەر یەکتردا بەکاربهێنن بۆ گوڕێنی بەرزبونەوەی هاوسەنگی سیاسان و بەدەستهێنانی دەستکەوتی زیاتر لەبەرامبەر یەکتردا، تا ئەو ئاستەی چەندین ئینسان ببنە قوربانی لە پێناو کێشەکانیاندا، هەستیان نایان جوڵێنێ و ئازار ناکێشن و بێدەربەستن.
لەگەڵ ئەوەی وەها نیشان ئەدەن کە "کۆبونەوەکانی نێوانیان لە ئەرێنیترین کۆبوونەوەکانە لەڕووی گەیشتن بە لێکتێگەیشتن لەسەر شێوەی حکومەتی داهاتوو". بەڵام تا ئێستا ناکۆکیەکانیان لەسەر دابەشکردنی پۆستە باڵاکان ناڕۆشن و بێچارە ماوەتەوە. "یەکێتی بۆ مسۆگەرکردنی بەشداری ڕاستەقینە لە حکومەتدا، لەدانوستانەکانی نێوان هەردوولا بەردەوامە لەسەر پێداگری بۆ پۆستە باڵاکان و دەبێت دەسەڵاتی ڕەهایان هەبێت".
لەلایەکی ترەوە سەرکردایەتی یەکێتی دووپاتی ئەوە دەکەنەوە کە سەرەڕای بوونی خاڵە هاوبەشەکانیان، بەڵام ئەوە پلانی گەورەی دەرەکیە کە ڕێگرن لە پێکهێنانی حکومەتەکەیان، بە وتەی خۆیان کورد دوژمنی زۆرە!.
ناکۆکیەکانی نێوان هەردوولا وەک دابەشبونیان بۆ دوو زۆن و دوو هێزو دوو دەسەڵاتی میلیشیایی جیاواز و ئاستی هاوسەنگی هێزیان و پاشکۆبونیان بە بەرژەوەندی ووڵاتانی ترەوە، سادە نیە بە ئاسانی بگەنە ئەنجامێکی یەکلایکەرەوە بۆ پێکهێنانی حکومەتێک کە دۆخێکی ئارام فەراهەم بهێنێت، ئاشکرایە کە سی ساڵ زیاترە لە شەڕو ململانێ و پیلانگێڕی و هەندێ جار ڕێکەوتن لە گەڵ یەکتر، هەمیشە سەرچاوەی نائارامی و ناسەقامگیری سیاسی و تالە توانایاندا بێت بەڵایان بەسەر خەڵکی کوردستانەوە.

پێش هەڵبژاردنیش باقە هەوڵیدا گۆڕانکارییەکی هەمەلایەنە لە ئاستی سەرکردایەتی حکومەتدا بکات، تەنانەت بیری لەوە دەکردەوە، یان بانگەشەی ئەوەی دەکرد، گۆڕانکارییەک بێت لە ڕێگەی هەڵبژاردنەوە کۆتایی دەسەڵاتی بارزانی بە ئەنجامێک بگەیەنێت، بەڵام واقیعی ئەنجامەکانی هەڵبژاردن، نەک هیچ هاوکارییەکی نەکرد بۆ ئەو بانگەشەیە، بەڵکو کەسایەتی باقەی زیاتر خستە ژێر پرسیارەوە و لە بنبەستێکدا سەرگەردان بەجێماوە، ئەمەش وای لێکرد بەجیا لەوەی بانگەوازەکەی چۆن بەیان دەکات، بەڵام ناچارە بێ بۆ دەستهێنانی دەستکەوتی بچووکترو ڕاگرتنی هێزەکەی. بەڵام لەلایەکی ترەوە یەکێتی دەیەوێت حکومەتێک پێکبهێنێت کە نەک هەر بەشداری تێدا بکات، بەڵکو هاوبەش بێت لە بڕیاردانی گرنگ و چارەنووسازدا، هەروەها بەخۆشی بەتەنیا فرسەتی ئەوەی نیە بە تاک قەوارەیەکی سیاسی کۆنترۆڵی هەموو توانا و بڕیارەکانی حکوومەت بکات، قەبوڵی ئەوەش ناکەن سنووردار بکرێن و بڕیارەکان بەسەریاندا بسەپێنرێت، ئەمەش ئەو کێشەیەیە کە باقە و یەکێتی ناتوانن بە ئاسانی بارزانی ناچار بکەن.

پارتییەکان ئەوە ڕادەگەیەنن کە بەم نزیکانە دانوستانەکان بۆ پێکهێنانی حکومەتی نوێ، لە پەیوەند بە هێزە سیاسییە جیاجیاکانەوە دەست پێدەکەن، هەروەها دەڵێن هەوڵدەدەین زۆربەی لایەنە براوەکان بەشداربن لە حکومەتدا بۆ ئەوەی سەرکەوتن لە پێکهێنانی حکومەتێکی پتەو مسۆگەر بکەن و هیچ ئاستەنگییەک نەخەنە بەردەمی ئەم پرۆسەیە، گوایە لیژنەی دانوستانکار کە لەلایەن سەرکردایەتی پارتییەوە پێکهێنراوە، ئەرکی گفتوگۆ لەگەڵ لایەنەکان لە ئەستۆ دەگرن، بەڵام پێشوەخت ئەوە ئاشکرایە کە زۆربەی لایەنەکانی تر ڕایان گەیاندووە بەشداری لەم حکومەتەدا ناکەن، ئەمەش گرێیەکی تر دەخاتە پێشچاو کە لە دانوسانەکانی نێوان تاڵەبانی و بارزانی بۆ پێکهێنانی حکومەت نەگەیشتونەتە ڕێککەوتنی کۆتایی و پێویستیان بە بەشداری و ملکەچی لایەنەکانی ترە.

هەڵبەتە ئەتوانین ئەوە بڵێین کێشەکان تەنها بەدەوری ئەوەدا ناسوڕێتەوە کە ئایا بارزانی و تاڵەبانی دەگەنە ڕێککەوتن لەسەر ئەنجامگیرییەک یان نا؟ بەڵکو گۆڕانکاری و نالەباری و ئاڵۆزی دۆخی سیاسی ناوچەکەو کاریگەری لەسەر هەرێمی کوردستان لەم دەورانەدا، کەوتۆتە بەردەم ئەگەری چاوەڕوانی پێشهات و ئاڵوگۆڕەکانی داهاتوو، وە ململانێی نێوان وڵاتانی زلهێزی دنیا و وڵاتانی ناوچەکە، بەتایبەتی کە هەردوو لایەنی بارزانی و تاڵەبانی، لە تەواوی هەڵسوڕانی سیاسی و سی ساڵ زیاتری دەسەڵاتی سیاسیاندا،هیچ کات لە پرۆسەی دامەزراندنی حکومەتێکی یەکگرتو لە هەرێم نەبون و ئایندەی

بەرژەوەندی سیاسیان هەمیشە بەستراوە بە پاشکۆبون بە بەرژەوەندی و نەخشەی سیاسی ووڵاتانی ترەوە.
ئێستاش پێکهێنانی حکومەتی نوێی هەرێم ئاسان نابێت، بەڵکو پڕۆسەکە لەڕادەبەدەر ئاڵۆز دەردەکەوێت، لەوانەیە دانوستان ماوەیەکی زۆر درێژتری پێبچێت، بەتایبەتی کە هیچ لایەنێکیان زۆرینەی ڕەهای بەدەست نەهێناوە، ئەمەش پێویستی بە پێکهێنانی هاوپەیمانێتییەک هەیە کە جگە لەوەی دەبێت توانای بەدەستهێنانی زۆرینەی ڕەهای هەبێت لەناو پەرلەماندا، لەهەمانکاتدا پێویستە بتوانن خۆیان لەگەڵ ناکۆکییەکان و ئاڵوگۆڕەکان و نالەباری دۆخەکەدا بگونجێنن، بەڵام پێکهاتەی زۆنی زەردو زۆنی سەوز، وە دابەشبونیان بە پەیوەندی و بەرژەوەندی ووڵاتانی جیاوازەوە و لە پەیوەند بە بەغداوە، گەر حکومەتێکی ناچاریش پێک بهێنن، بەهیچ جۆرێک نەک ناتوانن نمونە و ئەزمونی حکومەتێکی باشترو جیاواز لە حکومەتەکانی پێشویان نیشان بدەن، بەڵکو نمونەی حکومەتێکی شێواوتر و پەڕپوتتر و نابەرپرسیارتر، لە مێژووی حکومڕانیان لەبەرامبەر خەڵکدا دەخەنە بازاڕو مامەڵەی سیاسییەوە. کە نەک نایانەوێت وەڵام بە پێداویستی و دۆخی ژیان و گوزەرانی خەڵک بدەنەوە، ئانیدەیەکی تاریکتر دەکەنە بە ئاسۆیی و درێژەدان بە سەرگەردانی.
پێویستە خەڵکی کوردستان دوای سی ساڵ زیاتر لە ئەزمونی دەسەڵاتی میلیشیایی بارزانی و تاڵەبانی، کۆتایی یەکجارەکی بەو ئومێدانە بهێنن کە لە هەڵبژرانەکاندا پێیان دەفرۆشنەوە، رۆشنایی ئایندەی ژیانێکی شایستە بە خەڵکی کوردستان لە رێرەوی دەورو ئیرادە و دەخالەتی راستەوخۆی خەڵک لەدەسەڵاتی سیاسیدا مانا پەیدا دەکات.

خوێندنەوەیەک بۆ دوا نامەی عەبدوڵڵا ئۆجەلان.. عەبدوڵڵا ساڵح

ڕۆژی پێنجشەممە 27ی شوباتی 2025، لە کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەوانیدا لەلایەن ئەو شاندەی کە سەردانی عەبدوڵڵا ئۆجەلان، سەرۆکی پارتی کرێکارانی کوردستان (پەکەکە)ی کردبوو، لە زیندانی تاکەکەسی خۆی

لە دوورگەی ئیمرالی، ئەمەش دوای ڕفاندن و دەستگیرکردنی لە وڵاتی (کینیا – شاری نایروبی)وە لە شوباتی ساڵی 1999 لەلایەن دەزگای هەواڵگری تورکیا بە هەماهەنگی و هاوکاری لەگەڵ مەسادی ئیسرائیل و دەزگای هەواڵگری ئەمریکا CIA، بەرە و تورکیا و لەوێش سزای لە سێدارەدانی بە دەرچوو وە دواتر گۆڕا بە سزای زیندانی هەتاهەتایی.

نامەکەی ئۆجەلان، لەو کەنگرە ڕۆژنامەوانییەدا، لەلایەن ئەندامێکی شاندەکەوە خوێندرایەوە. ناوەڕۆکی نامەکە بانگەوازێک بوو بۆ لایەنگرانی خۆی لە پارتی کرێکارانی کوردستان کە داوای هەڵوەشاندنەوەی پارتەکە و دانانی چەکیان لێدەکا. لە هەمان نامەشدا دەڵێت: "ئەو بەرپرسیارێتی مێژوویی لەم بانگەوازەدا هەڵدەگرێت".

ئەم نامەیە دوای ئەوە هات کە (دەوڵەت باخچەلی) سەرۆکی پارتی بزووتنەوەی ناسیۆنالیستی (مەهەپە) لە مانگی ئۆکتۆبەری 2024 داوای لە عەبدوڵڵا ئۆجەلان کرد بێت لە پەرلەمانی تورکیا وتارێک پێشکەش بکات و داوا لە پارتەکەی بکا چەک دابنێن و خۆیان هەڵبوەشێنەنەوە.

ئەمە یەکەمجار نییە؛ بەڵکو شەشەمین هەوڵە لەلایەن هەردووک لا بۆ چارەسەرکردنی ئاشتیانەی ململانێ وناکۆکییەکانیان، ململانێیەک کە لە سەرەتای هەشتاکانی سەدەی ڕابردووەوە دەستیپێکردووە. هەر پێنج هەوڵەکەی پێشوو شکستیان هێنا و دەرئەنجام و توندوتیژی دەستی پێکردەوە. سەبارەت بە دواین بانگەوازی ئۆجەلانیش، ئەوە سێیەم بانگەوازە لەو جۆرە کە ئاراستەی لایەنگرانی کردبێت بۆ ڕاگرتنی ئۆپەراسیۆنە سەربازییەکان دژی تورکیا. پێشتریش لە مانگی ئازاری 2013 و دیسانەوە لە مانگی ئازاری 2015 داوای لە لایەنگرانی کردبوو کە ئۆپەراسیۆنە سەربازییەکان ڕابگرن و دانوستان لەگەڵ حکومەتی تورکیا دەستپێبکەن. ئەوەی جیاوازە لەمجارەدا ئەوەیە کە دەستپێشخەری و بانگەوازەکە لە خودی تورکیاوە هاتوە، بە تایبەتی لە سەرۆکی پارتی بزووتنەوەی ناسیۆنالیستی (مەهەپە) کە هەڵگری مەیلێکی فاشیستیە و لەهەمان کاتدا هاوبەش و شەریکە لە دەسەڵاتدا لەگەڵ ئەردۆغان. ئەم حیزبە پێشتر بەتوندی دژایەتی هەر پرۆسەیەکی دانوستانی دەکرد لەگەڵ(PKK).

خوێندنەوەیەکی سەرەتایی بۆ کاتی ڕاگەیاندنی ئەم پەیامە ئاماژەیە بە ئەو پێشهات و گۆڕانکاریانەی کە لە ئاستی جیهانیدا ڕوویانداوە، لەوانەش سەرهەڵدان پێشڕەوی فاشیزمی نوێ لەجیهاندا بەتایبەتی لە گەورە زلهێزی دنیا ئەمریکا – ترامپیزم – فاشیزمێک کە ناکۆکی نییە لەگەڵ دەسەڵاتی تاکڕەوی و سەرکوتگەری ڕەجەب تەیب ئەردۆغان لە ناوخۆدا، بەڵکو ڕێک لەگەڵیدا دێتەوە. هەروەها پەیوەستی پاراستن و بردنەپێشی بەرژەوەندی سیستمی سەرمایەداری لە تورکیا وپەیوەندی

ئەم سیستەمە بە بەرژەوەندی سەرمایەداری جیهانی لە ناو ئەم گۆڕانکاریانەی هاتونەتە پێش لەسەر ئاستی ناوچەکەو جیهان.

ئەمەش بەشێکە لەو پێداویستیانەی وای لە تورکیا کردوە دەستپێشخەر بێ بۆ ئەم پرۆسەی دانوستانە لە کاتێکدا ناوچەکە بە قۆناغێکدا تێپەڕدەبێ کە هێزەکانی "هیلالی شیعە"ی لایەنگری ئێران یەک لە دوای یەک توشی شکستی سەربازی پشتشکێن دەبن، سەرەتا بە داڕمانی سیستەمی سەربازیی (حیزبوڵڵا)لە لوبنان ، دواتر ئەو گۆڕانکاریانەی لە ئەنجامی هێرشی دڕندانەی حکومەتی فاشیستی ئیسرائیل بۆ سەر کەرتی غەززە و فەلەستینییەکان بە گشتی ڕوویدا و لەئەنجامدا ڕووخانی ڕوو لە کۆتایی دەسەڵات وتوانا سەربازییەکانی (حەماس)ی بەدوایخۆیدا هێنا و دواجار ڕووخانی ڕژێمی ئەسەد لە سوریا لەسەر دەستی هێزێکی ئیسلامی نزیک لە تورکیا، کە ئەمەش خۆی بەشاییەکی لە ناوچەکەدا دروستکردوە، بەشاییەک کە تورکیا زۆر بە چڕی هەوڵی پڕکردنەوەی دەدات و دەیەوێ ڕۆڵێکی سەرەکی تێدا بگێڕێت، هەرچەندە ئەم سیاسەتەی تورکیا لەگەڵ سیاسەتەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل لە ناوچەکەدا ناکۆکە، بەڵام ئەم سێ وڵاتە سیاسەتێکی ستراتیژی درێژخایەنیان هەیە کۆیاندەکاتەوە، بەو پێیەی سەر بە هەمان جەمسەری سەرمایەداری جیهانین.

ئەگەر بگەڕێینەوە بۆ پەیامەکەی ئۆجەلان کە بە بڕوای من زیاتر لایەنی شکست لەخۆی هەڵدەگرێ تا سەرکەوتن، عەبدوڵڵا ئۆجەلان زیاتر لە 25 ساڵە لە گۆشەگیرییەکی، تا ئەندازەیەک، تەواودا دەژی، دوور لە ڕووداوە ناوچەیی و جیهانییەکان. بۆیە ئەم گۆشەگیرییە وایکردوە هەر بڕیارێک بیدات جێگەی پرسیاربێ!؟ چونکە ڕەنگە لەسەر بنەمای تێگەیشتنێکی ڕاست و دروست لە دۆخی ئێستای تورکیا و ناوچەکە وجیهان نەبێت، یان دەربڕینی دیدێکی ستراتیژی بۆ چارەسەرکردنی ناکۆکییەکە نەبێت. پڕۆسەی چەکداماڵینی ئەو حیزبە و بەم شێوەیە هەڵوەشاندنەوەی، بابەتێکی سادە و ئاسان نییە، تەنانەت ئەگەر کارەکە بەو ئاقارەشدا بڕوا کە ئەردۆغان دەیەوێت. ئەم پرۆسەیە پێویستی بە کاتێکی تارادەیەک دوور ودرێژە ئەمەش بە لەبەرچاوگرتنی ئەو گرژییە سیاسیانەی کە بێشک دێنە بەردەم ئەم پرۆسەیە و دەرگای ئاڵۆزتر لەبەردەمیدا دەکەنەوە، کە خۆی بە پێچەوانەی ئەوەیە هەندێک لایەن چاوەڕێ دەکەن .

بۆ سەرکەوتنی ئەم پرۆسەیە تەنیا پشتبەستن بە کاریگەریی و هەژمونی ئۆجەلان لەناو بزووتنەوەی ناسیۆنالیستی کوردا بەس نییە، سەرەڕای ئەو ڕاستییەی حاشا هەڵنەگرەی بوونی کاریگەریی بەرفراوان و بەهێزی

(پ□ک□ک□) ل□ ن□او باڵی چەپی بزووتنەوەی ناسیۆنالیستی کوردا،
بەتایبەتی لە کوردستانی تورکیا و کوردستانی سوریا، جگە لەوەش ئەم
حیزبە خاوەنی بنکەیەکی بەهێزی ئابووری و کۆمەڵایەتییە، ئەمەش وای
لێدەکات، بە جۆرێک لە جۆرەکان، توانای بەردەوامبوونی هەبێ
لەگۆڕەپانی کاری سیاسیدا کاتێک پروسەی چەکداماڵین و ئاشتی
سەربگرێ.
ئەم پەیامە کاریگەرییەکی جیاوازی لەسەر باڵە جۆراوجۆرەکانی
بزووتنەوەی ناسیۆنالیستی بۆرژوازی کورد هەبوو. هەندێکیانی تووشی
شۆک کرد و بە تەسلیمبوونێکی بێ مەرجیان لەقەڵەمدا و ئاماژەیاندا
بەو پەندە کەدەڵێ : "چۆن دەتوانی دانوستان لەگەڵ تیمساحێک بکەیت
لەکاتێکدا کەلەسەرت لە دەمیدایە؟" هەندێکی تر هەوڵیان دا پاساوی
بۆ بدۆزنەوە، بەڵام کەمپی شۆکبووەکان فراوانتربوو.
لە کاتێکدا عەبدوڵڵا ئۆجالان و پارتەکەی کاری سیاسی و سەربازیان
بە ئاراستەی دەست ب□رکردنی مافە نەتەوایەتیەکانی خەڵکی کوردزمانی
تورکیا کردوە، بەڵام ئەو چارەسەرەی، لەو ڕێڕەوەدا ، بەدوایدا
دەگەڕێن، لە چوارچێوەی چارەسەرێکی بۆرژوازیانەی م□س□□ل□کە
تێناپەڕێت، دروست وەک ئەوەی ئێستا لە کوردستانی عێڕاق دەیبینین
...
بزووتنەوە چەکدارە نەتەوەییەکانی کورد، بە درێژایی مێژووی ئەم
سەردەمە، چەکەکانیان ئەوەندەی ب□ مەبەستی دەستبەسەرداگرتن و
کۆنتڕۆڵکردنی کۆمەڵگا بوە و بردنی بەو ئاقارەدا کەخۆیان نەخشەیان
بۆ کێشاوەو دەیانەوێ ، ئەوەندە دژی دەسەڵاتە چەوسێنەرەکان نەبووە
، کە ئەمەش لەدوا شیکردنەوەدا ئاوێکە دەڕژێتە ئاشی سیستمی زاڵی
سەرمایەداری، بەم پێیە و بەگوێرەی ئەم شیکردنەوەیە، چەکدارانی
ئەم بزوتنەوانە و رزگاربوونی کۆمەڵگا لەم بزوتنەوە چەکداریانە،
ئاسۆیەکی فراوان بۆ گەشەکردن و بەرەو پێشچونی وشیاری و ئاگاهی
سۆشیالستی دەکاتەوە، بەم جۆرەش ئەم بانگەوازە وئەم پرۆسەی ئاشتیە
خاڵێکی ئەرێنی یە لەڕێڕەوی خەباتی چینایەتیدا و یارمەتیدەرە بۆ
وەلاتانی بارگرانیەکی (وەهمە – خۆشخەیاڵی) قەومییەکان لەسەر شانی
چینی کرێکار و زەحمەتکێشان و کەش و هەوایەک و زەمینەیەکی
گونجاوتر دێنێتە ئاراوە بۆ بەرەو پێشچونی خەباتی چینایەتی و
هاوچارەنوسی لەدەروونی ئەم چینەدا بە دوور لە دەمارگیری نەتەوەیی
بوون و هاوڕەگەزبوون.

2025- 3 – 10

عەبدوڵڵا ساڵح

تۆ و من.. شیعری نەوزاد بەندی

تۆ
ئەو بەردەی خاڵیی لە دڵ،
تۆ ئەو دڵەی پڕ پڕ لە بەرد ..
تا کەی ئەوەندە تینووین
بە خوێنی یەکتر ؟
تۆ ئەو گوڵەی خاڵیی لە ڕەنگ و بۆن..
تۆ ئەو ڕەنگ و بۆنەی خاڵیی لە گوڵ ..
تا کەی ئەوەندە برسین
بۆ گلانی یەکتر ؟
تۆ ئەو بەرپرسەی خاڵیی لە یاسا..
تۆ ئەو یاسایەی خاڵیی لە بەرپرسیاریی ..
من ئەو فیشەکی موختارکوژەی دەنگیشم نایەت
من ئەو دەنگەی فیشەکی موختارکوژیش لێم ناترسێ..
تاکەی ئەوەندە ئەترسین بمرین؟
تا کەی یەکپارچە برین بە ناوی ژیانەوە هەڵئەگرین ؟
من ئەو بوونەوەرەی تەنها قسە ئەکەم
من ئەو قسەیەی کە قەت ناتوانم بیکەم ..
تا کەی ملوانکەی ژەهراویی ئەکەینە ملی یەکتر ؟
تا کەی ملی یەکتر ئەکەینە پەت و ڕائەکەین بۆ باوەشی دوژمنی ژەهراویتر لە ژەهر ؟
من کە کۆیل□یم لێ بووە بە خۆشگوزەرانیی ..
من کە خۆشگوزەرانیی جیانەکەمەوە لە ماڵوێرانیی ..
تا کەی لە ڕۆشنبیری تازە ئەترسین ؟
تا کەی عاشقی پارچەیەک کورسین؟
تاکەی لە سەری ساڵانەوە،
بچینەوە سەر مێزی گفت وگۆ ؟
ئەرێ
کەی ئەبین بە بەشەر من و تۆ ؟
شتی تریش ….